

Bruxelles, 13. lipnja 2024.
(OR. en)

11218/24

COASI 87
ASIE 26
CFSP/PESC 952
PE 186
WTO 81
COHOM 135
ECOFIN 721
MACAO 1

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 13. lipnja 2024.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: JOIN(2024) 19 final

Predmet: ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
Posebno Upravno Područje Makao Godišnje izvješće za 2023.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument JOIN(2024) 19 final.

Priloženo: JOIN(2024) 19 final

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 13.6.2024.
JOIN(2024) 19 final

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Posebno Upravno Područje Makao

Godišnje izvješće za 2023.

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

POSEBNO UPRAVNO PODRUČJE MAKAO:

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2023.

Sažetak

Od predaje Makaa Narodnoj Republici Kini 1999. Europska unija (EU) i njezine države članice pozorno prate politička i gospodarska kretanja u Posebnom Upravnom Području Makao u skladu s načelom „jedna zemlja, dva sustava”. EU podupire to načelo i njegovu provedbu u skladu s Temeljnim zakonom, čiji je cilj zajamčiti da način života, vladavina prava i zaštita temeljnih prava i sloboda u Makau ostanu nepromijenjeni do 2049.

Ovo godišnje izvješće za 2023. objavljuje se na temelju obveze prema Europskom parlamentu preuzete 1999.

Postupno slabljenje visoke razine autonomije Makaa, kao i prava i sloboda koji su trebali biti zaštićeni barem do 2049., nastavilo se i 2023.

Makao je 2023. donio nekoliko novih zakona kojima se provodi politička doktrina „domoljubi upravljaju Makaom”, uključujući izmjenu Zakona o nacionalnoj sigurnosti iz 2009. i ažuriranje Zakona o izborima za predsjednika vlade. Zakonodavna skupština donijela je 4. prosinca u prvom čitanju zakon pod nazivom „Izmjena Zakona o izborima za Zakonodavnu skupštinu Posebnog Upravnog Područja Makao”. Novi zakoni dodatno ograničavaju pluralizam u politici i u društvu općenito.

Nakon znatnog pada 2022. gospodarstvo Makaa **ponovno je u porastu**. U prva tri tromjesečja 2023. BDP se povećao za 77,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Porast se među ostalim temelji na povratku turista nakon ukidanja strogih ograničenja povezanih s bolešću COVID-19 u Makau i kontinentalnoj Kini. Međutim, gospodarstvo Makaa **tek se treba vratiti na razine prije pandemije**. BDP se smanjio za 22,6 % u odnosu na razine iz 2019., broj posjetitelja za 28 %, a prihodi od igara na sreću za 37,4 %. Makao ima relativno nisku stopu nezaposlenosti (2,7 %) i inflacije (0,9 %).

EU je i dalje najveći trgovinski partner Makaa u trgovini robom (2023.) i četvrti najveći izvor stranih ulaganja (2022.).

Ured EU-a u Hong Kongu i Makau obnovio je kontakte s Makaom čim su vlasti početkom veljače ukinule ograničenja putovanja između Hong Konga i Makaa. Ured EU-a organizirao je u suradnji s Europskom gospodarskom komorom događanje na temu trgovine i održivosti na kojem je sudjelovao ministar gospodarstva i financija Makaa.

I. Politička i društvena kretanja

Zakonodavna skupština Makaa donijela je 2023. nekoliko zakona koje je predložila vlada, a koji za cilj imaju provedbu doktrine „domoljubi upravljaju Makaom”, što dodatno ograničava pluralizam.

Zakonodavna skupština Makaa donijela je 18. svibnja u drugom i konačnom čitanju zakon pod nazivom „**Izmjena Zakona br. 2/2009 – Zakon o zaštiti nacionalne sigurnosti**” (Zakon o nacionalnoj sigurnosti). Taj je zakon stupio na snagu 30. svibnja. Na dan 31. prosinca 2023. još se nije primjenjivao.

Izmjena je donesena nakon što je središnja vlada 2020. nametnula Zakon o nacionalnoj sigurnosti Hong Kongu. Kao i u slučaju Hong Konga, izmjenom je prošireno područje primjene Zakona o nacionalnoj sigurnosti Makaa.

Na primjer, pravna definicija pojma „odcjepljenje” u ažuriranom zakonu obuhvaća i „nenasilne” radnje. Prethodno su bile obuhvaćene samo „nasilne i druge ozbiljne nezakonite radnje”. Osim toga, opseg optužbe za „subverzivno djelovanje” proširen je na državni režim, tj. socijalistički sustav pod vodstvom Komunističke partije Kine, te se više ne odnosi samo na središnju vladu Narodne Republike Kine. Zakon više ne obuhvaća samo djelovanje „stranih političkih subjekata” kojim se ugrožava nacionalna sigurnost, nego i aktivnosti „subjekata izvan Makaa”. Zakon se sad primjenjuje i izvan područja Makaa. Najviša kazna zatvora i dalje je 25 godina. Za razliku od Hong Konga, središnja vlada do kraja 2023. nije osnovala Ured za nacionalnu sigurnost u Makau.

Udruženje novinara Makaa 23. ožujka podnijelo je zakonodavcu primjedbe na nacrt zakona. Navelo je da bi zbog „dvosmislenosti” nekih pravnih definicija predloženi zakon „mogao znatno utjecati na slobodu tiska i izražavanja u Makau te na pravo javnosti na informacije”.

Zakonodavna skupština donijela je 14. prosinca u drugom čitanju „**Zakon o zaštiti državnih tajni**” kao proširenje izmjene Zakona o nacionalnoj sigurnosti. Novim se zakonom predsjedniku vlade daje ovlast da odredi je li neko pitanje „državna tajna” i koliko bi dugo trebalo ostati povjerljivo. U njemu se navodi i osam pitanja koja bi trebalo smatrati državnim tajnom ako bi njihovo otkrivanje moglo ugroziti nacionalnu sigurnost i interese, a uključuju „tajne stavke u važnoj odluci” vlade Makaa i tajne stavke koje se odnose na mjere koje vlada Makaa poduzima radi zaštite nacionalne sigurnosti i istrage kaznenih djela. Zakon će stupiti na snagu 1. lipnja 2024.

Zakonodavna skupština isto je tako 14. prosinca u drugom čitanju donijela zakon pod nazivom „**Izmjena Zakona br. 3/2004 – Zakon o izborima za predsjednika vlade**”. Taj je zakon stupio na snagu 1. siječnja 2024. Zakonodavna skupština je prije toga, 4. prosinca, u prvom čitanju donijela zakon pod nazivom „**Izmjena Zakona o izborima za Zakonodavnu skupštinu Posebnog Upravnog Područja Makao**”. U savjetodavnom dokumentu za ta dva prijedloga zakona vlada je ažuriranje zakona opravdala potrebom za daljnjom provedbom načela „domoljubi upravljaju Makaom” i „novim zahtjevima i izazovima u području zaštite nacionalne sigurnosti”.

Izmjenama zakona o izborima uvedeni su mehanizmi sigurnosne provjere u okviru izbora za predsjednika vlade, članove izbornog povjerenstva za provedbu izbora predsjednika vlade i članove Zakonodavne skupštine. Odbor za nacionalnu sigurnost Makaa odsad će povjerenstvu za izborna pitanja izdavati „pravno obvezujuća mišljenja” kako bi se utvrdilo pridržavaju li se kandidati koji se kandidiraju na tim izborima Temelnog zakona i obvezuju li se na odanost Posebnom Upravnom Području Makao. Protiv odluke nije dopušten pravni lijek.

Makao već ima Odbor za nacionalnu sigurnost, osnovan 2018. na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti. Predsjednik vlade Ho Iat Seng ujedno je i predsjednik tog odbora, a Zheng Xincong,

direktor pekinškog Ureda za vezu u Makau, savjetnik je za pitanja nacionalne sigurnosti. Druga dva člana Ureda za vezu tehnički su savjetnici za nacionalnu sigurnost. Novim se sustavom dužnosnicima iz Pekinga daje pravo glasa na lokalnim izborima u Makau.

Zakonom koji je donesen radi izmjene načina izbora predsjednika vlade i prijedlogom zakona o izbornom sustavu za Zakonodavnu skupštinu utvrđeno je sedam kriterija koje Odbor za nacionalnu sigurnost treba uzeti u obzir pri ispitivanju prihvatljivosti kandidata za kandidiranje na izborima.

Kandidat za kojeg se utvrdi da se ne pridržava Temeljnog zakona Makaa ili da se nije obvezao na odanost Posebnom Upravnom Području Narodne Republike Kine Makao ne smije se pet godina kandidirati na izborima. Poticanje drugih da ne glasaju te ubacivanje praznih i nevažećih listića tom su izmjenom postali kaznena djela za koja se propisuje maksimalna kazna zatvora od tri godine.

Tijekom zakonodavnog postupka uvođenja tih izmjena vlada je organizirala 45-dnevno savjetovanje u razdoblju od 15. lipnja do 29. srpnja. Organizirala je osam savjetodavnih sastanaka, od kojih su dva bila otvorena za javnost. Primila je ukupno 571 podnesak sa 6112 prijedloga mogućih koraka, od čega se 2439 odnosilo na Zakon o izborima za predsjednika vlade, a 3673 na Zakon o izborima za Zakonodavnu skupštinu. Prema informacijama iz izvješća o savjetovanju, podnesci su u velikoj mjeri podržali izmjene.

Predsjednik vlade je 14. studenog u godišnjem predstavljanju politike najavio da će vlada 2024. predložiti zakon o prisezanju javnih dužnosnika nazvan „**Izmjena Zakona br. 4/1999 – Zakon o prisegama pri preuzimanju dužnosti**”. Naglasio je da je potrebno i dalje provoditi političku doktrinu „domoljubi upravljaju Makaom”.

Predsjednik vlade je od 18. do 27. travnja 2023. bio u posjetu Portugalu, Luksemburgu i Belgiji.

S druge strane, pripadnici portugalske zajednice u Makau u protekloj su godini nailazili na poteškoće u ishođenju boravišnih dozvola. Predsjednik vlade izjavio je 1. listopada da Makao i Lisabon imaju različita stajališta o tome mogu li portugalski državljani dobiti boravišne iskaznice u Makau odmah po dolasku i mogu li dobiti stalno boravište nakon sedam godina.

U ožujku je zakonodavac Che Sai Wang javno izrazio žaljenje jer se portugalski, iako službeni jezik u Makau, ograničeno koristi u izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim tijelima.

U lipnju je ministar za socijalna pitanja i kulturu predstavio plan pokretanja četverogodišnjeg tečaja portugalskog jezika za učenike trećeg (učenici u dobi od 14 i 15 godina) i četvrtog razreda (učenici u dobi od 15 i 16 godina) koji planiraju upisati prijediplomski studij u Portugalu kako bi ih se pripremilo za nastavak studija na portugalskom jeziku.

Kongres SAD-a donio je 14. prosinca Zakon o nacionalnom vojnom proračunu za 2024., u kojem je Narodna Republika Kina, uključujući Makao, navedena kao „strani protivnik” uz Kubu, Iran, Sjevernu Koreju, Rusiju i Venezuelu.

Učinak pandemije bolesti COVID-19

Sva ograničenja putovanja između kontinentalne Kine, Makaa i Hong Konga povezana s bolešću COVID-19 ukinuta su 6. veljače. Od 27. ožujka mobilna aplikacija za praćenje zdravstvenog stanja s pomoću QR kodova „Macau Health Code” više nije u upotrebi. Nadležna tijela su 28. travnja ukinula preostalu obvezu nošenja maski u javnom prijevozu.

Prava, slobode i jednake mogućnosti

Odbor Ujedinjenih naroda za gospodarska, socijalna i kulturna prava razmotrio je 15. i 16. veljače treće periodično izvješće Makaa o provedbi Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima. Zaključke je objavio 22. ožujka¹.

Odbor je pozvao Makao da „osnuje neovisnu nacionalnu instituciju za ljudska prava sa širokim ovlastima u skladu s načelima koja se odnose na status nacionalnih institucija za promicanje i zaštitu ljudskih prava”. Odbor je pozvao Makao i da izmijeni zakon o nasilju u kućanstvu kako bi se u njega uključili istospolni parovi. Također je pozvao Makao da proširi zaštitu u obliku minimalne plaće na osobe koje pružaju usluge pomoći u kućanstvu i donese propise kojima bi se uredilo pravo na osnivanje sindikata i pridruživanje sindikatima te pravo na štrajk.

Odbor Ujedinjenih naroda za ukidanje diskriminacije žena pregledao je 12. svibnja treće periodično izvješće Makaa o provedbi Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena. Zaključke je objavio 31. svibnja².

Odbor je pozvao Makao da poboljša prikupljanje dokaza u predmetima u kojima se sumnja na nasilje u kućanstvu te pružanje skloništa ženama koje su žrtve takvog nasilja. Preporučio je Makau da osigura učinkovitu istragu i kazneni progon djela spolno uvjetovanog nasilja nad ženama te da osigura odgovarajuće kažnjavanje počinitelja. Isto je tako preporučio Makau da prikuplja podatke o primjeni mjera zaštite i pomoći koje omogućuje Ured za socijalnu skrb te o kaznama koje izriču sudovi.

Kad je riječ o **radničkim pravima**, Zakonodavna skupština donijela je 16. siječnja Zakon o sindikatima u prvom čitanju. Nijedan zakonodavac nije glasovao protiv njega, ali nekoliko članova Zakonodavne skupštine kritiziralo je nacrt zakona jer su njime „znatno smanjena radnička prava i jamstva” i smatralo ga je „polovičnim”. Otad ga preispituje Drugi stalni odbor Zakonodavne skupštine. Predsjednik odbora Chan Chak Mo najavio je 27. lipnja 2023. da će taj zakon biti upućen na plenarnu sjednicu radi daljnjeg preispitivanja do 15. kolovoza 2023. Do 31. prosinca 2023. nije bilo dodatnih ažuriranja tog nacrta zakona.

Odobrena je revizija Zakona o minimalnoj plaći, kojom se minimalna plaća povećava s 32 MOP (3,73 EUR) na 34 MOP (3,97 EUR) po satu.

Slobodu okupljanja i dalje je teško ostvariti. Ministar sigurnosti izjavio je 3. svibnja da je izjednačavanje održavanja prosvjeda 1. svibnja sa slobodnim Makaom „nelogično”, pri čemu je istaknuo da postojanje političkih prosvjeda nema nikakve veze s vitalnošću Makaa. Predsjednik sindikata radnika u industriji za savijanje šipki priopćio je 5. svibnja da je zbog izloženosti pritisku morao povući zahtjev za organizaciju prosvjeda 1. svibnja, na

---

¹ <https://digitallibrary.un.org/record/4007077>

²

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FC%2FCHN%2FCO%2F9&Lang=en

Međunarodni praznik rada. Sindikalist je rekao da su ga policijski službenici u civilu nekoliko dana pratili, dok su ga drugi pozivali da djeluje u javnom interesu.

Au Kam San, jedan od čelnika raspuštene Demokratske unije za razvoj Makaa, koja je organizirala godišnje bdijenje radi obilježavanja godišnjice pokolja na trgu Tiananmen 4. lipnja, rekao je medijima da se javne komemoracije neće ponovno održavati. Nakon što se vlada 2022. pripremila za izmjenu Zakona o nacionalnoj sigurnosti, Demokratska unija počela se raspadati, što je pokazalo krhkost slobode udruživanja u Makau.

Sloboda tiska i dalje je pod pritiskom. Udruženje novinara Makaa izjavilo je 1. rujna da je policija pojednostavnila informacije koje se objavljuju o nesrećama, što je novinarima otežalo prosudbu njihove važnosti i vrijednosti za objavljivanje.

Tijekom protekle godine članovi civilnog društva pokušali su povećati informiranost o pravima LGBTI+ osoba. Prvi Međunarodni festival *queer* filmova u Makau održao se od 3. do 12. veljače.

Ministarstvo vanjskih poslova SAD-a objavilo je 15. lipnja svoje godišnje izvješće o trgovini ljudima. Makao je ostao u trećoj kategoriji. Njegova su tijela opovrgnula to izvješće i navela da se „ponovno temelji na nerealnim informacijama i podacima” i donosi „hirovitu prosudbu” o njihovim nastojanjima da spriječe i suzbiju trgovinu ljudima.

II. Gospodarska kretanja

U prva tri tromjesečja 2023. **BDP Makaa povećao se** za 77,8 % u odnosu na prethodnu godinu³, i to na 253 milijarde MOP (28,7 milijardi EUR)⁴. To je za 22,6 % manje nego u istom razdoblju 2019., što pokazuje da se gospodarstvo Makaa još nije vratilo na razinu prije pandemije bolesti COVID-19. U 2022. njegov se BDP smanjio za 26,8 %.

Prema listopadskom predviđanju Međunarodnog monetarnog fonda gospodarstvo Makaa zabilježiti će porast od 27,2 % za cijelu 2023.⁵ To je najveći rast koji je Međunarodni monetarni fond predvidio u azijskim zemljama s visokim dohotkom, a objašnjava se znatnim smanjenjem prethodnih godina.

Rast u 2023. potaknut je ukidanjem strogih ograničenja povezanih s bolešću COVID-19 u Makau i kontinentalnoj Kini te posljedičnim povratkom turista. Tijekom godine Makao je posjetilo ukupno 28,3 milijuna ljudi (67,5 % iz kontinentalne Kine). To je povećanje u odnosu na 5,7 milijuna u 2022., ali i dalje 28 % manje u odnosu na razine iz 2019., kad je Makao posjetilo 39,4 milijuna ljudi. Prosječna stopa popunjenosti hotela 2023. iznosila je 81,2 %, što je povećanje u odnosu na 38,5 % u 2022., ali je i dalje manje od 90,1 % u 2019.

Gospodarstvu Makaa najviše su pridonijele **igre na sreću i s njima povezana industrija**, uglavnom zbog turista. Prihodi od igara na sreću povećali su se 2023. na 183,7 milijardi MOP

³ Izvor: Služba za statistiku i popis stanovništva, Vlada Posebnog Upravnog Područja Makao.
<https://www.dsec.gov.mo/en-US/Statistic?id=901>

⁴ Devizni tečaj iz prosinca 2023.
https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_hr

⁵ Svjetski gospodarski izgledi koje objavljuje Međunarodni monetarni fond:
<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/10/10/world-economic-outlook-october-2023>

(20,8 milijardi EUR), što je povećanje u odnosu na 42,8 milijardi MOP u 2022., ali je 37,4 % manje od 293,3 milijarde MOP (33,2 milijarde EUR) ostvarene 2019.

Stopa nezaposlenosti 2023. iznosila je 2,7 %, u usporedbi s 3,7 % u 2022. i 1,7 % prije pandemije.

Inflacija je ostala niska, a prosječni kompozitni indeks potrošačkih cijena porastao je za 0,9 %.

Zahvaljujući gospodarskom oporavku fiskalno stanje Makaa znatno se poboljšalo. U prvih 11 mjeseci 2023. vlada je zabilježila fiskalni suficit od 22,1 milijarde MOP (2,5 milijardi EUR), dok je u istom razdoblju 2022. zabilježila deficit od 21,0 milijarde MOP (2,4 milijarde EUR). Fiskalne rezerve su krajem studenog iznosile 573,5 milijardi MOP (65 milijardi EUR), što je povećanje od 2,6 % u odnosu na prethodnu godinu, ali i smanjenje od 2,8 % u odnosu na razdoblje prije pandemije. Rezerve su dovoljne za pokrivanje šest godina javnih rashoda.

Izravna strana ulaganja u Makao 2022. dosegla su 367 milijardi MOP (41,6 milijardi EUR), što je povećanje od 5,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Najveći izvori izravnih stranih ulaganja bili su Hong Kong s 42,4 % i kontinentalna Kina s 37,4 % ukupnih ulaganja (ne uzimajući u obzir ulaganja iz *offshore* središta).

Gospodarska politika

Na gospodarskom planu predsjednik vlade je u **godišnjem predstavljanju politike** u studenom težište stavio na gospodarski oporavak i kontinuiranu gospodarsku diversifikaciju i integraciju u područje zaljeva Guangdonga, Hong Konga i Makaa. Stanovnici i dalje primaju novčane naknade iz programa dijeljenja gospodarskih koristi pokrenutog 2008.: osobe sa stalnim boravištem u Makau primaju 10 000 MOP (1133 EUR), a osobe bez stalnog boravišta 6000 MOP (680 EUR). Kako bi se povećao natalitet, roditeljima će se isplaćivati doplatak za rođenje djeteta u iznosu od 5418 MOP (614 EUR). Vlada razvija i novu infrastrukturu, uključujući prometnu vezu s otokom Hengqin, još jedan most preko luke Makao-Taipa i socijalne stanove, te proširuje međunarodnu zračnu luku Makao.

Strategijom gospodarske diversifikacije Makaa nastoje se razviti industrije kao što su turizam koji nije povezan s igrama na sreću, konvencije i izložbe (sastanci, motivacijska događanja, konferencije i izložbe), zdravstvo (uključujući tradicionalnu kinesku medicinu), financijske usluge, znanost i tehnologija, trgovina, kultura i sport. Vlada je u studenom objavila Razvojni plan za odgovarajuću gospodarsku diversifikaciju (2024. – 2028.), u kojem su navedene politike i inicijative za povećanje doprinosa industrija koje nisu povezane s igrama na sreću na 60 % BDP-a do 2028. Nakon reforme objekata za igre na sreću u Makau koja je provedena prethodne godine, vlasnici tih objekata morali su se obvezati da će u skladu sa strategijom diversifikacije provoditi ulaganja koja nisu povezana s igrama na sreću. Predsjednik vlade je u predstavljanju politike najavio da će se vlada pobrinuti za to da vlasnici objekata za igre na sreću provedu svoje planove ulaganja. Industrija smatra da gospodarsku diversifikaciju ometa manjak raznolike baze talenata u Makau. Predsjednik vlade predložio je i inicijative za rješavanje tog pitanja, uključujući mjere za privlačenje međunarodnih talenata.

Kad je riječ o **financijskim uslugama**, vlasti nastoje razviti lokalno tržište obveznica (uključujući zelene obveznice i na burzu uvrštene obveznice institucija i trgovačkih društava iz kontinentalne Kine), djelatnosti upravljanja imovinom i financijskog leasinga, investicijsko bankarstvo te programe prekogranične namire u kineskom juanu. Pravni okvir financijskog

sustava izmijenjen je 2023. kako bi se potaknuo rast industrije. U rujnu 2023. vrijednost nepodmirenih obveznica izdanih ili uvrštenih u Makau dosegla je 447 milijardi MOP (50,6 milijardi EUR). Kako je predsjednik vlade naveo u predavljanju politike, Makao će dati prednost razvoju tržišta obveznica, nastaviti s izmjenama propisa (među ostalim novim Zakonom o vrijednosnim papirima), promicati financijske tehnologije i razmotriti uvođenje poreznih poticaja za društva za upravljanje imovinom.

Kad je riječ o **politici zaštite okoliša**, pokrenut je program promicanja električnih vozila, zabranjen je uvoz nerazgradivog plastičnog pribora za jelo te se grade centar za spaljivanje i centar za obradu otpada od hrane.

Gospodarska integracija s kontinentalnom Kinom

Kad je riječ o kontinentalnoj Kini, Makao se nastoji pozicionirati kao centar za turizam i razonodu (uključujući turizam s više odredišta u području zaljeva Guangdonga, Hong Konga i Makaa) i razvija se kao središte za poslovne i financijske usluge, posebno između kontinentalne Kine i zemalja portugalskoga govornog područja.

Zona intenzivne suradnje Guangdong-Makao na otoku Hengqin obuhvaća oko 100 kvadratnih kilometara u provinciji Guangdong u kontinentalnoj Kini, kojima zajednički upravljaju Guangdong i Makao⁶. Cilj joj je omogućiti gospodarsku diversifikaciju Makaa i intenzivirati njegovu gospodarsku i pravnu integraciju u kontinentalnu Kinu i područje zaljeva Guangdonga, Hong Konga i Makaa.

U 2023. osmišljene su politike kojima se dodatno olakšava integracija. To uključuje mogućnost carinjenja i pokretanje klastera pravnih usluga (devet javnih ustanova koje pružaju pravne usluge poduzećima i stanovnicima). Dovršen je projekt stanogradnje („Macao New Neighbourhood”) s 4000 stambenih jedinica, poslovnih prostora i objekata. Predsjednik vlade Makaa u predavljanju politike predložio je bolje usklađivanje propisa i politika Makaa i otoka Hengqin. To uključuje mjere za olakšavanje protoka ljudi, robe i kapitala, zajedničku organizaciju konvencija i izložbi te suradnju u području tehnologije koja se koristi u tradicionalnoj kineskoj medicini.

III. Odnosi između Makaa i kontinentalne Kine

U ožujku 2023. na godišnjim plenarnim sjednicama Nacionalnog narodnog kongresa i Kineske narodne političke savjetodavne konferencije, odnosno na tzv. „dvjema sjednicama”, došlo je do smjene vodstva u kineskoj vladi. To je dovelo do niza promjena osoblja koje se bavi Makaom.

Ding Xuexiang, član Stalnog odbora Politbiroa Komunističke partije, postao je potpredsjednik i voditelj Središnje vodeće skupine za pitanja Hong Konga i Makaa. Bivši predsjednik vlade Edmund Ho zadržao je mjesto potpredsjednika Kineske narodne političke savjetodavne konferencije.

---

⁶ Zona intenzivne suradnje Guangdong-Makao nalazi se na južnom rubu kontinentalnog kineskog grada Zhuhajja. Tu zonu od Makaa dijeli samo uski vodeni pojas, a povezuje ih most.

Kou Hoi In, predsjednik Zakonodavne skupštine, naslijedio je 11. ožujka Ho Iat Senga kao jedini predstavnik Makaa u Stalnom odboru Nacionalnog narodnog kongresa. Ho je 2019. podnio ostavku kako bi se kandidirao za mjesto predsjednika vlade.

Yu Changjiang, zapovjednik vojnog garnizona Sansha u provinciji Hainan, imenovan je 6. travnja zapovjednikom garnizona Narodnooslobodilačke armije Kine u Makau.

Uz te promjene, Peking je 16. ožujka najavio svoj plan za unapređenje Ureda za pitanja Hong Konga i Makaa Državnog vijeća Kine u Radni ured za pitanja Hong Konga i Makaa Centralnog komiteta Komunističke partije Kine. Na internetskim stranicama novog ureda 27. listopada objavljeno je njegovih 11 glavnih odgovornosti, koje uključuju objedinjavanje koordinacije za pitanja Makaa i Hong Konga, nadzor nad provedbom istraživanja i istraga o važnim pitanjima, povećanje odgovornosti predsjednika vlade prema središnjoj vladi te jačanje ustava i nacionalne sigurnosti.

Od 23. do 26. svibnja Xia Baolong, direktor Radnog ureda za pitanja Hong Konga i Makaa, posjetio je Makao. Tijekom tog četverodnevnog posjeta Xia je prisustvovao više od 30 sastanaka i događanja, na kojima su sudjelovali vladini dužnosnici, članovi sudbene i zakonodavne vlasti, patriotske ličnosti, lokalni članovi Nacionalnog narodnog kongresa i Kineske narodne političke savjetodavne konferencije te predstavnici iz pravnog, financijskog i obrazovnog sektora. Posjetio je i sveučilišta, baze za istraživanje i razvoj te zdravstvene ustanove.

U veljači je ministar sigurnosti izjavio da je potreban dogovor s kontinentalnom Kinom o pravosudnoj suradnji koja bi uključivala mogućnost izručenja osoba optuženih za kaznena djela.

Novi propisi o zoni intenzivne suradnje Guangdong-Makao stupili su na snagu 1. ožujka. Prema informacijama Stalnog odbora Narodnog kongresa provincije Guangdong ti propisi sadržavaju osam poglavlja i obuhvaćaju šest aspekata: administrativne poslove; planiranje, izgradnju i upravljanje; industrijski razvoj; pomoć stanovnicima Makaa koji žive i rade u zoni; promicanje integracije otoka Hengqin i Makaa te pravnu zaštitu.

IV. Bilateralni odnosi i suradnja Makaa tijekom 2023.

Cilj Sporazuma o trgovini i suradnji, koji su 1992. sklopili Europska ekonomska zajednica i Makao, bio je dodatno osnažiti odnos između EU-a i Makaa. Sporazum obuhvaća trgovinsku, gospodarsku, znanstvenu i tehnološku suradnju.

Zajednički odbor EU-a i Makaa platforma je koja Makau i EU-u služi za raspravu o pitanjima u nizu područja. Posljednji **sastanak Zajedničkog odbora** održan je 2019. Međutim, posjeti Makau i iz Makaa nastavili su se tek 2023.

U veljači je voditelj Ureda EU-a prvi put posjetio Makao nakon dvije i pol godine.

Predsjednik vlade Makaa sastao se tijekom svojeg posjeta Europi 27. travnja sa zamjenicom glavnog tajnika za gospodarska i globalna pitanja Europske službe za vanjsko djelovanje.

Ured EU-a je 23. studenog u suradnji s Makaovsko-europskom gospodarskom komorom organizirao događaj o trgovini i održivosti „Green Way Macau”. Glavni govor održao je ministar gospodarstva i financija Makaa.

S udjelom od 29 % u ukupnoj trgovini Makaa, **EU je 2023. i dalje bio najveći trgovinski partner Makaa u trgovini robom**, ispred kontinentalne Kine.

Na temelju podataka Eurostata **bilateralna trgovina robom između EU-a i Makaa** u prvih 11 mjeseci 2023. iznosila je 1036 milijuna EUR. Izvoz EU-a u Makao odnosi se uglavnom na luksuznu robu, proizvode od kože, odjeću i odjevne predmete te satove i nakit.

EU je 2022. bio četvrti najveći izvor izravnih stranih ulaganja za Makao (ne uzimajući u obzir *offshore* središta), nakon Hong Konga, kontinentalne Kine i SAD-a. Službeni statistički podaci Makaa pokazuju da je 2022. iz EU-a došlo 5,5 % ukupnog iznosa izravnih stranih ulaganja (ne uzimajući u obzir *offshore* središta). Prema podacima Eurostata izravna strana ulaganja EU-a u Makau iznosila su 1,52 milijarde EUR na kraju 2022.⁷, dok su izravna strana ulaganja Makaa u EU-u iznosila 1,86 milijardi EUR.

---

⁷ Statistički podaci Eurostata
<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>